

Språk

DET SAMISKE SPRÅKET tilhører den finsk-ugriske gren av de uralske språkene. Det er beslektet med de østersjøfinske språkene finsk, estisk, samt ungarsk. Det samiske språk- og bosettingsområdet strekker seg over de nordlige deler av Norge, Sverige, Finland og Kolahalvøya i Russland, i Skandinavia så langt sør som Femunden på norsk side og Dalarna i Sverige.

Nordsamisk er den største samiske språkgruppen og omfatter samer i både Norge, Sverige og Finland. I 1979 ble et felles skriftspråk for nordsamisk vedtatt. Ortografien ligger nært talespråket.

Samisk er rikt på ord og uttrykk som beskriver natur, dyreliv, formasjoner i naturen, snø og forhold som var viktige i jakt og fangstsamfunnet. Endringene i den samiske levemåten har gjort at disse ord og uttrykk holder på å gå tapt.

En undersøkelse gjort av Samisk nærings- og utredningscenter i 2000 for Samisk språkråd anslår samiske språkbrukere i Norge til ca. 25.000. Omtrent halvparten av disse både taler, leser og skriver samisk. Det har vært en positiv utvikling de siste tjue år, særlig i det området som betegnes som forvaltningsområdet for samisk språk, og omfattes av samisk språkløv i Norge, nemlig kommunene Nesseby, Tana, Karasjok, Porsanger og Kautokeino i Finnmark fylke, og Kåfjord i Troms fylke. Sørsamisk er i dag svakest stilt, da samisk språk ikke lenger er dagligspråket i så mange familier. Noe bedre er det for lulesamisk, der flere barn nå lærer samisk både hjemme og på skolen.

www.samediggi.no

www.galdu.org

Samene – en håndbok, Karasjok 2003.

